

7. em. 7. 313.

OSMAN HAMIT

BİRİNCİ BARAZNA

ÖBRDM DEVLET NEŞRİYATİ

Кр. тат.

2-622 OSMAN HAMIT

BİRİNÇİ BARAZNA

ŞİRLER

Г.П.Б. в ЛНГР

Ц. 1933 г.

Акт № 414

Лнв. № 2422.

QЪРЪМ DEVLET NEŞRIJATЪ

Сдано в производство 23/XI—32 г.

Подписано к печати 19/III—33 г.

3 Пш. л. Ст. ф. Б⁵. Пл. шр. 58 т. з. № 560.

Редактор Шеми-Заде. Отв. корректор М. Алиев.

Обложка худ. А. Варфоломеева.

Напечатано в 1-й Гостиполитографии „Крымполиграфтреста“ в Симферополе в количестве 2000 экз.

Упол. Крымлито „А“ № 415.

Заказ № 4735. 1933 г.

BİZLER VE ÖZİM

**Tasala qalvimni unutdım vuygyn men
Kecmişniñ çylyvıq jırçısı degilmen**

JAŞ QUUVVETGE

Jaş Quvvet—biz

Biz—Jaş Quvvet

Bu quvvetnen əsdi komsomol

— Hajda aldqa!

Aldda bizniñ kynge taban

Her kyreşde evvel safda bol!!

Hava aruv—

Kyn joqardan çluv çaja ystimizge.

Bu kyn bygyn—

Hic jeñilmez quvvet bere köksimizge

Kyn çluvyn eske alıv qarş bardym

Kioskniñ jeşil taxta butkasyna.

Onda kitab

Onda gazet destesi bar

Maksim Gorkij romanlar

Gidaş dostnyñ qaleminden

tolıp tyşken poemalar.

— Sizde varmı jaş quvvetniñ soñnyçsı?

— Evetde var!

Satuvçy qız—

Tamam maqda doqır baqdı

Mavı tyşli şen közleri.

Temiz kymuş suvdaj aqdy

Оның айтқан бу сөзleri.

Jaş quvvetni qolqa alıv

Her jaqyna bir kereden көз taşladım.

Баş vetini ajlandırыв ilk satırdan

Tekmil-tegiz oqumaqa hem başladım.

Sahifenin her cümlesi her satır

Komsomolqa kyreş jolyn ajta edi.

Ba'zi kerre—

Satırların астын сызыв

İlki jıllar tarıxyna qajta edi.

O daqıqa—

Jaş quvvetniñ on senelik

Ozqan jyль keldi menim

Көз алдыма

On senelik ozqan jyль

Toldı menim tırqı deli quvanсыма.

Jıllar avır—

Qajalıqqa gizli qalqan Baqcasaraj.

Xan çamide minareler

Көкке qaraj tura edi.

Сыñfıj duşman

Her kyn kibi, her saatde toqtamadan

Togerekni cirmav aluv

Өз juvasын qura edi.

Соң сықмаз хаяllарнен

Көр (Zadeler)

(Geraj) bolmaq tilej edi

Xan sarajqa.

O vaqıtda—

Çluv vergen kyndaj vol**ь**
Quvvet tuvdy kynimizge.

Авыр сәккен қаран**ь**қы
Авлақ quvdy

Јагьq vizge.

Bu сырьшен—

Hic kәrilmez hьznen keldi

Uzaq joldan

Kynge tavan.

Tek kelişden tuşuv qaldy

joldan tajqan

qorqaq, cavan.

Евет onlar

Bizge qarşь сыныflарны

arqasыndan dәnmediler.

Јагьn icyn

Dyn hem bygyn

Јаşajмыз dev Kәnmediler.

Аmma vizler Јаş quvvetnen

VКР(в) артындамыз

Bәлşevikce dajьm aldqa

viz bu joldan tartylмамьз.

Мына dostьm

On jьl tamam toldь bygyn

Јаş quvvetnin kyreşcen jol alqанына.

Сыnfij duşman сыраларьn vuzmaq icyn

ilk frontda qavij temel salqанына.

Ilki front qurulqan jer Baqcasaraj

Sosjalizm kelişine temel sala

tek bu joldan kete onьq seliqasь.

maşinalar masırlarqa ipek oraj.

Emek qız işlej turqan

jeni „Örnek“ fabrikası.

Her zavodda

Jaş quvvetniñ sahifesin

Асыв оқуј, кыреş јолы өgreneler.

Her kol-xozda—

Şi'irimiz jaş quvvetden ezberliler

işde udar Lenor hem de

Lenineler.

Евет достым—

Jaş quvvetde quvanьcnen kылgen edi.

Defterimde јыrlarымның ilki teli

Işte bygyn

Jaş quvvetni tebrik ete,

Tolqьnлапъ, kol-xozлаşqan Qьгым celi.

Bygyn kene aqtaraman

Deste-deşte jaş quvvetniñ

tarix vetin her çыlddan.

Tarix dostым pek көр gyzel

Сьdamsьznьң vojьnь urqan

јьрçыldan.

Сьdamsьznьң vojьnь urqan

duşkun sьrlar

Bizden erek bolmaq керек.

Tek jaşavdan кыреşlerden

Kelgen јьrlar

Kynimizniñ defterine

tolmaq керек.

Bu ma'nada özim bygyn

Sert certilgen qalemimni
qolqa aldım.

Qalemimni sınımaz etib
Kyreşlerde jeñilmecek
jolqa saldım.

Sosjalizm qura barqan
bölşevikcen

Dostlarımnyñ ырғысыман.

Çav ырасып jeñib kelgen
jaş quvvetniñ ырғысыман.

1932 s.

ONŇN XЪTABЪ

Ujan di edi, Ujan
fabrika baçalarında
iş oçaqlarında tytegen
qara duman.

Ateşde qajnaqan suv
buxar sesimen.

Ujandым
Ujandым iş havesimen.
qызqын alevlerde irigen .
penpe demirni

Uraman men quvvetle
quvvetle uraman
Dan..

Dan...

Dan...

Meni iş tuvdырды
ateşler qojnından.

Ujan di edi, ujan
Ujandым qorqulardan
Eskilikden, zarlardan.
Ujandым—dinden, alladan.
Maqa —

iş sɔjledi bu tenbiji.
işlejmen men
işim ile dinlejmen hem
bu neş'eni.

Artıq qalbim oj gur menim
Kecmişlerge isjan qaldırdım.

Öz tilime—

(Dolb) degil

„Bejnelmelel“ marşın caldırdım.

Jaş bolsada menim dujqularım

Maj cecekler volbıv asdılar.

çılavıqlı-munlı jır jerine

quvanıslı jırlar sacdılar.

Ujan di edi, ujan

Ujandım—

Dumanlarqa

nefitlerge

vojandım.

Ujandım iş havesimen

penpe demirni

uraman men quvvetle.

quvvetle uraman

Dan...

Dan...

Dan...

Meni iş tuvdırdı

ateşler qojnıdan

cyryk demirlerni

iridecekmen qajrıdan.

1928—Moskva.

BIZLER

Udar kynler
kycimizge vojsynalar
qunac bizge.
iş syjgisin sajlav saldýq
Komsomolý genlimizge

Uzun ýllar qaldy artymyzda,
o ýllarny hyzly ozdyq biz.
O ýlymyz myna teknil boldy.
Jaň ýlyny alqa sozdyq biz.
Kecgen ýllar dostym hep kyreşler,
hep kyreşler biznen øtdiler.
Beş ýllyqda—
Kyreş alqan Komsomollar,
Derdinçige keliw jetdiler.
Sýqdyq o kyn—
Kyreşcenli keniş mejdanqa.

— Ax, sizi-gidi—It duşmanlar,
. gidi-sizni...

oj toqtatmaq istediniz
bizni Udar kynimizni.

Bu maqsadnen—
Kew iskirige sernik berdiniz.
haqqyňyzda jazqan xaverçiniň,
başyň çarýw jerge serdiniz.

Amma kene qajtmadyq biz
Bəlşevikcen jolda atlamyz.
Biznen degil asly adaşqanlar
VKP-niň saqlam jolyndan.
— Cekil cetke!
Tart qolyňny!!
Her waqytda—
Jenışlennen hýzly kelgen
saqlam işde,
amansyzmyz siznen ötken
her kyreşde.

Yc senemiz toldy tamam,
İşledik biz udar kynlerde
tek biz tuvy—
Udar qollar daha biňlennen.
Beş jyllyqqa—
Miljonlarnen işke keldiler.
Jer kökregin basy, jer jyregin
qara qanqa bola deldiler.
Keň hazerni sarqan keň jalylar,
majly çajuv tysin byryndi.
Her savahnyň myna her taňnda
gur vişkalar—
qara tavlary bolýa körindi.

Anda kene bizniň komsomollar
nymynevij safda
hazır boldylar.
Planlaryň artyq raqamlary
Eki, jarym jylnda tamam toldylar.

Artıq endi—
Jer astında desen şaxtalarda,
Elektrik kyci işge başladı,
Vrobovoj,
Ekskavator,
Dizel-mator
totıların cetke taşıladı.

Artıq endi Beş senelik,
soñ jılın tarta aldına.
Soñqı jılqa—
qavij temel saldı bizniñ jeñişler.
qırqanımız her kyn artıq volır,
kyclerimiz turmaz tek işler.

İşte bizler tolı bir davışnen,
Bölşevikcen jolda atlaımız.
özimnen hem—komsomolı
Alı. Esmá, Galja, Petka
Mına bizniñ brigada—
„2-nçi Pjatiletka“.

Saqlam jañı
Jarış acdıq bu jıl başında
her birimiz quvet verdik
belgisi var—
soñqı jılın temel taşında.
— Hajdıñız hep mına sizde,
bizge kóre işge başlañız!
sos jarışın daim eske alıñ,
Udar kynge hyner taşlañız!

İş aşqında komsomollar
Udarnikler көpler sovхозda,
hem fabrika-zavodlarda
hem de her bir kol-xozda.
Onlar toль kycli volьb,
sos jarьşnь eske aldьlar.
Sosjalistçe өsgen keң cөllerde
texnikaнь işke salдыlar.
Fab-zavodda işci arqadaşlar
Rels tize көjge шеherden.
Paraxodlar jasaв jaldatalar
suv taşьoan кеңіш neherden.
Hemde мына—
Jigirmi dөrt gigant, өktem domna
İшке kece бу jьl jaңьdan.
On miljonlav tonna cөjin berir
her seneniң soңoqь taңьndan.

işte bizler toль, gur davьşnen
bөleşvikcen jolda atlaжьыз.

Өzimnen hem—

Altь miljon komsomol var.

hem kenede—

Ali, Esmə, Galja, Petka

Мына бизниң brigada

„II-ңi Pjatiletka“.

1932.

KOLXOZ CƏLLERİNDE

Јыrlaјъm, hem
Kyn şavlesin tоge bygynde.
bir quvanъs—

syjym kylki tuvdy qalbimde.
İşimizde bir degilmen
Menmen birge bir eki jyz.
bir eki vıң;
eki miljon.

Brigada—
Amit, Avram, İ'nat, Simjon.
Brigadir—

Baqъr tysli şaxter Dimjon.
Bizniң VUZ dan
Uđarnikler kol-xozlarqa
çajradъlar.

topraqlarda xizmetke dev
qazma jyzin qajradъlar.

Aramъzdan gurdem davъş
dalqalandъ havalarda
jaqmurdan soң—
aks sada kelgen daјъn çaldadъda;
toqajlarda, uvalarda.

— Kol-xozlarqa!

— К колхозам!

İlmiñ kyci—

qaranlıqda Elektrik şavlesidaj

jyksek ucar.

Havalarda,

denizlerde,

çöllerdede.

Sosjalizm kelişine qapu acar.

Kyn korymsız,

qarib mazlum

illerdede.

Мына өзим komsomolist

baqışlajman hep kycimni vyjyk işke.

Mina Abram—

sijasij iş köcyriçi aramızda

I'nat, Simjon

Esmä, Dimjan

iş başında udarnikmiz barımızda.

Boş vaqıtlar Lenin jolı öğrenemiz.

Lenin jolı—

Adaşdırmaz bir tik majaq

oça Lenin.

Çez taqımlı marş içinde

genlim coşqın.

ozqardılar iş jaqına

Kol-xozlarqa

Sov-xozlarqa,

— Hajda!

— Beriniz iş!

— Даюш рабст!!

— Giv arbet!

quvvetimiz jumşaq tuvı
tilim-tilim qolda musqıllar.

Мына артық—

Bizniñ udar Arqadaşlar
baqçalarda tavlı işmen barışalar.

Kol-xozlarnıñ

Keñ cicekli cöllerinde jarışalar.

Aqşamlar aj astıñdan

jarıq közmen jıltırajlar aq klubda
pençireler.

Evet onda—

Bizniñ udar brigada a'zalar,
çahillerge ders bereler.

dersden son—

ojun, kylki,

aqır hava,

hem qajtarma ojnajmızda,

gur davışman kol-xoz jırın

jırlav-jırlav tojmajmızda.

Kol-xoznikler tavlı bygın.

Xizmetden son toplaşuvqa toplandılar.
her birisi sözler ajtın

Bizniñ jarqan işimizge
Suqlandılar.

— Jaxş. dedi

bek işkuzar Selim vavaj

qurumymyz dogry jolqa mindi mına
işden qacqan hic qalmady.

Murad birge baş aqyda

qoldyq jasad, aqac çona.

— Mende—dedi

komsomolly çigit Çemaj

Sizniñ udar brigada a'zasyman.

Endiden soñ hic toqtavsyz

traktornen—

ьzan vojьn ajlanьrman.

Aq klubniñ her jaqьndan

gur davьşlar sozьldьlar.

birli-birli her kol-xoznik

brigada teşkilicyn

сьra-сьra jazьldьlar.

— Kimler edi?

aq klubniñ pençeresin

qaja taşman urub qьrқan.

— Kimler edi??

Kol-xoznikler baқcasьndan aqqan suvнь

başqa jaqqa ajlandьrқan.

„Еvet dostьm сьnfij duşman

Kol-xozlarqa qarşь bolқan,

perman şьşman“

сьnfij duşman al quşaqь belim tutды

Kyreşlerde—bir degilmen;

Menmen birge bir eki jyz,

bir eki vьn,

eki miljon.

Brigada—

Amit, Avram, I'nat, Simjon.

Brigadir—

ваqыр тyсли ҫaxтәр Dimjon.
bizniң VUZ dan
udarnikler kol-xozlarqa ҫajradylar.
Synfij duşman saпыsmaq icyn
qalem uҫып qajradylar.

Мына dostым

aqып-aqып

Komsomolly gur ҫigitler.

Kyreş icyn,

Ilim icyn,

Keniş jolda,

proletar stydentler.

1930.

MAHMUT

IŞCI DOSTUMA.

— Ber qolъnъ!

— Merhavalar menim tuvqan dostъm!!

— Ja Merhava!!!

Tamam uc yıl tutmadъm men
nasъrlanqan ғыlъ qolъnъ.

Udar kynler—

O yıllarnъ savik ozdъlar.

Sъnfъmъzqa tiş qajraqan it duşmanlar.
qavi darbe alъv tozdъlar.

Yjsizlerge vaşcsъ volъv

„Brqat yji“ tizdik birlikde.

Çajъ sьnqan eski kemanemniң
telin caldъq ojnav hyrlikde.

Мына bygyn—

tal cubuqdan ərme aғыqъnъ

Omuzъndan artъq taşladъ.

gur zavodda usta volъv

celik cъqlar diңlev vaşladъ.

„Komsomolnъ“, otъ ьaşъnda
maqlajъndan terler aqdъlar.

„eң birinçi udarnik“ dev

Kөkreğine nъşan taqdъlar.

Mende dostym —
Sizdajlardan  rne  al v
texnikan  jaz v j rlad m.
Domna j r n
Ma'den j r n
ale bygyn j rlav tojmad m.

On   cyn
Zavod     sard  g  limni
Zavod    —Xizmet    
Esir ald  j r  tilimni.

— Hajda dostym!

Komsomol a!!

Xizmet     tols n jyrekde.
sos jar    udar   de
Celik quvv t bols n bilekde.

Udar kynler—

Daha bek kov metal ttiler.
bek—kov—metal.

Kov metaln ,
T     avlar m na kynniler.
On   cyn—

tal cib  dan  rme ar      
 muz ndan art   ta lad  .
gur zavodda usta vol v,
celik s  lar dinlev ba lad  .

— Ber qol   !

— Savl   sa a menim tuv an dostym!!

— Ja Merhava!!!

1932—Aqm    .

MERHABA

I

Kafkaznyň daqlarý közimniň öginde
atlasdan etekdaj jeşerib turdylar.

Texnika aşqyna tyşken jaş şairden,
Jaraşyq Qyymnyň jalysyn sordylar.

Qalibim şylyndy bu jerge kelynde
bulutlar sarılojan daqlaryň körgenge.
Calyrnyň doqumyşy.

Salbaşly Kazbekniň
quvanýy—

„Nasylsyz?“ Sy'alin bergenge.

Syr'atli, aşyqqan Kemerli vagonniň
Körcekler marşyň sevginen dýňladym.
bugyngi jaşarqan qar-buzy Kazbekge
Qyymly podajnyň syňyň syňladym.

Myňa hem—

Suvlarý aqýndan wulanýq Kuranyň
Özine jaqýndan muhabbet beslimen.
ne aruv—

ne tatly sevgim var,

Kolhoznyň baqçaşy qyzlaryň eslimen.

Kenede көпcekler ezginen marş cala
qabarqan tavlarnъ sozыlbъ ozamъ.
Kenede ең jaqыn kyreşci dostlarnen
Qыrmъbъ noqajыnъ cыqыbъ sozamъ.

Pençere ystynden avlaqqа qaradым,
hejvetli kişnegen paravoz aldыna.
Өktemli nefesnen sъzoqыgbъ varamъ,
qara qan fыsqыqan oçaqlar jurdыna.

Aldымda—
hejvetli oçaqlar jaqыnlaj başladы.
jaqыnlaj başladыq jelemik hazerge,
ne aruv—
Bizlerni ketirgen texnika quvveti
„Kelemiz!“ xaverin
Anlatdы bizlerge.

Tыныşqa toqtadыq—
Qaradым kemerli qaldыrm artыna
Kymыş qыn qamanen tanыqan Kafkazыnъ
jaşыna-qartыna.
Kenede—
Aşыqqan qalbime tøkildi өgytler.
hem artыq pek sirek
at. minyv qopajqan
qalpaqlъ (çigitler).

Men dujdым Kafkazly jaşlarnыnъ—
jyzynde vam başqa
Kylkiniң sysi var.

hem sanke səvahnq̃
alqal̃ kyneshñy
selaml̃ tysi var.

Bat̃q̃a qaṽşqan kyneshnen veraver
tek ald̃n maqsad̃q̃a soz̃l̃v j̃onedik.

Art̃q̃ hem—
hejvetli oçaqlar,
ald̃mda ufuqlar art̃ndan qarajlar.

Art̃q̃ hem—
neftli topraqlar,
mylajim qoqonen xatirim sorajlar.

Jelemik, xaj̃rl̃ aqşamñy
qaranl̃q perdesi tavlarñ qucaqlaj.
hem sanke g̃nlime kylymser j̃ld̃zlar
Örneksiz atlasdaj k̃k jyzin monçaqlaj.

Syr'atnen, aş̃q̃an kemerli vagonnen
Oçaqlar ylkesi Baku-ge varam̃z.
vugyn h̃r, sosjalist—Azerbajçanni
quçaqlav evedij sevgige saram̃z.

II

— Toqtañz!
qajdand̃y birevsi
eñ jaq̃n daṽşnen vizlerge vaq̃rd̃.
aqşamq̃ ateşniñ jar̃q̃ alt̃na
ş̃marnen saq̃rd̃.
qarş̃lav ald̃lar tytegen oçaqlar
iş̃q̃an fantanlar ald̃ma s̃q̃d̃lar.
milletler birleşgen zavodlar icinde,
biqlernen iş̃ciler qol̃m̃ s̃q̃d̃lar.

qalbimden taşayan sevgimnen—

dudaqım ojnadı.

— Mer-ha-ba!

Merhava qarıvqa

neftli mu'çize kərsetken Baku.

proletar ylkemni

syr'atnen aldına çyrsetken Baku.

Bir selam səjledim—

oçaqlar icinde qajnaqan neftge

Domnalar tytetken ıdarlı Qırğmdan

jenede bir selam—

— Aq altın ɵsdirgen kollektiv kɵj betke.

Bir selam—

Aq altın ɵsdirgen kolxozlı Qırğmdan.

1929—Batum-Baku.

KYREŞ QBZŲ

Sabah kyneş kyle, kyle tuvqan vaqıt.

Köterilyv qaranlyqny quvqan vaqıt,

Kyn şavlesi—

Kökösimde bir syçaqlıq dujdırdı.

Eski gөңyl hasretligin kyjdirdi.

Kyn jarıqny bizge qucaq kergende,

Serin jeller taze gөңyl bergende

Kylyv atqan taң jıgıny jırlady.

jırlarımnen jaş gөnylim sırlady.

Jırlarımnda—

Jungşturm tartıv kijgen komsomolka,

taң jelinden nefes alqan, taң qyzısyn

Sınyfımyznıñ duşmanına tuzaq qurqan

kyreşlernen ösken ömyr jıldızsyn.

Ötken jıllar seni kynnev ösdirgenler.

O jıllarınñ qara ömyr muñlarına

qalıbında bitmez acıv sezdirgenler.

hem jazaman—

Sabah kyneş kyle, kyle tuvqan vaqıt,

Kyn şavlesi jarıqna atylqan.

„Kyreş icyn, kyreşke!“ dev.

Sever qızlar iş jurdına qatylqan.

Mende sendaj komsomollı jaş gənyimən.
Bu əmyrde kyneş vizni besledi.
Kyreş qız—iş qız dev.
Jaş gənylim—
„Aruvim“ dep esledi.

Bygyn benim əskən hajat beşigim, hem
jaşavımda hasretlik hic bilinmez.
Bygyn tamam iş ordus əskende
Komsomolmız—
qalvimizde kyreş ız hic silinmez.
onıñ icyn kyreşke viz
Erte tuvqan jarıq colpan jolıman
tañ jarılıv, acılırken kək tuman
taşqın suvdaj aqv-aqv ketermiz.
iş vaşında birlik jırın
birge tamam etermiz.

1928.

KOMSOMOL QBZ

A. ZAROFDAN.

Menim qalbim, quvanсыmsың
Komsomol qbz!
Elinde ine dörtkeçek
dikesiң askerge
aq kelmek.

Kynler kelir, Mavъ Zilfli aqşamlarda.
ipeklerim seniң vujralaryñ.
balalyqymda kögercinni sipaqanymdaj
Siparim hem Zarif omuzlaryñ.

Kynler ötdikçe,
inan көrmezsiң qavalыq mende;
Hoş sözlernen daima gөnylimde,
Saryloqan ceceklerden solmaqan demet
Kibi dujulыr sözlerim sende.
Ateşli jigitlek işte—
muhabbet qanatly-qalbimde.
Faqat—
işde jorylmaj calы.
Kyn doqloqan son işke ketersiң.

Sen

- Menim qalvım,
quvancımsıñ komsomol qız!
Dostım ve joldaşımsıñ
her jerde,
İşde ve kyreşde.

JETİŞİR - OZARMBZ

**Jandırdıq—
alevli domnadan
duşmanlar urksin des.**

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO
1850-1900

CELİKLER DAVƏSİ

BAKU MƏDƏN ZAVODU İŞCİLƏRİNƏ

Uzaqdan çağırдың, uzaqdan özün
qolunı sallayda bizlərə.
Bir gudok, davşın, sözün
Kərmege aşyqan kəzlərə.

Manzaran qav-qara dumanlı duman.
Baçalar qubvege tytynlər burke.
— Zarar joq burkıñız!

Mav kək betinə
burkseniz Avrupa bizlərdən urke.

Bu jerdə bınların nasırlı qolı var,
bınlarla nasırlı işclər.
Bu jerdə Lenin-nin bək keniş jolı var,
Leninçi adyman işlilər.

Ateşke isingen nəfəsge
tazeden çigerim kəbe.
ujlegi kyneşnin tysidaj
celiklər kəzimni əbe.

— Uruңыз!

celikniң qыb-qызы betine
celikler duşmanğa darbe

— Uruңыз!!

qaruvıy quvvetmen
ucqunıy qatılsın qanğa

— Uruңız!!!

celikler cıñlasın.

Сыңларъ ujanъq

Azerbajçanğa.

Uzaqdan saqırdıy, uzaqdan özın
qolıñıy sallavda bizlerge.

celikler сыңларъ

Хоş volıy keldiler.

Kөрmege aşıqçan көzlerge.

1929—Baku.

JETİŞİR-OZARMЫZ

„29 aprel, saat 19-da (Krasni putilovets) zavodъ konvejrinden, aprel programmasıнын sonqъ 1 800-nçi traktorъ tüşdi. Sovetler traktor jaryşыqъ tarixыnda ilki def'a olaraq 1 800 traktor jaryla“ (pravda gazetasыndan).

Baqыр tysli işci Axtem.

Her kyngidaj—

vygyn kene udar işinde.

tezkasini:

tegercikke tirkeş bolqan celik valъ
qajъş pasniң quvvetimen ajlanmada.

Valъ tutqan podşipnikler,
avtomatik majълqlarman majlanmada.

Tsexlerinde—

Dinamodan malikullar sozqan teller;

Elektrik lampalarъ jaryq jana.

işni qavij tutqan eller

tutqan eller,

özlerini—

işde udar,

celik сыqqan kycli sana.

Мъна артық
Udarnikler tezkasында uluqlavlar
soңqы kerre ыsqыланъv oqtaldыlar.
beş daqıqа rahatlyqsyn
Maşınalar ajlanmadan toqtaldыlar.

o vaqytda
işci Axtem gur davъşman—
— Ej!

Keliñyz hep!!

Махаггъс var!!!

qaramaqnen көzlerimni taldырмадъ.
boldырмаqan qalivimni,
tezkahimniç—

Keskin celik qacavъnъ

jarъ jolda qaldырмадъ.

„Pravdadan“ oqudъm men
satъr-satъr.

„1 800 traktorni konvejerden тыsyrgenler;
Мъна batar-Мъна batar.

— Ej!

Keliñyz hep!!

Махаггъс var!!!

çelimizniç çuvşan qırtъş tabaqasъn
tilim-tilim avdaraçaq bir Махаггъс.

vuqа qarşъ—vuqа çevav,

işkyzarlyq көstermeli

bizniç zavod, bizniç Kerіc.

Endiden soң—

Maxavikke udar pasnъ taqmaq kerek.

hem I-nçi

hem II-nçi

hem III-nçi domnalarnъ

ruda төgyv daha bek tez jaqmaq kerek.

„Son kynlerde III-nçi domna toqtavşyz işke başlağ. Nitiçede 2 majıſda 430 tonna jerine 450 tonna çejyn verdi. Eger tomashevskij tsex çejynlerni alıw jetiştirse, sutkada 500 tonna çejyn vere bileçeklerini—domna nstalarǵ bil-dirdiler“ (Qızıl Qırm) dan.

Muşavrege toplandılar;
Keñ korpusı, keñ zavodnıñ işçileri,
„Pravdadan“ beş-on satır dinlediler;
beş-on satır.
Udarnikler bir ma'nada sөjlediler—
„Leningrad zavodıman birsırada
bizde batır—bizde batır bolmalıımız.
Promfinplan raqamıñ toldıruvda
işke udar urajıq—dev.
bir qararda qalmalıımız!“

Мына şindi—
ajır tsexler bir birlerin
sos jarışqa сақырдылар.
promfinplan raqamıñ toldıruvsyn
— İş vaşına!
— Xizmetke!—dev vaқырдылар.
Keñ zavodnıñ төpesinde
Çezden jarıma vaқırtavıq сақырда
rels bergen, prokatı sonşyz tsexde
cin celikden, cin relsler сақырда.
Bir ma'nada
Leningrad zavodına jetmek icyn
topır kyçler—
tezkahlarnı köcirdiler.
Daha kyçli,
Daha өktem,
Entuziast quvvetlermen;

işke nizam kecidiler.
tezkahlarda—
Maxavikke tirkeş bolqan celik vallar
Elektrik quvvetimen ajlanalar.
ogde turqan—
Kapitalist devletlerin ozmaq icyn
Valnı tutqan podşipnikler
avtomatik majlıqlarman majlanalar.

1931.

BİRİNÇİ BİZİN

KERC KOMSOMOL DOMNASINA BAQIBŞLAB

„I-nçi“ miz

Domna bizim—

bizniñ domna „I-nçi“

Bizlernen kenede „II-nçi, III-nçi“

Hem jemin verdik biz

bol plan tolsyn, dev.

Domnamiz—

„Komsomol“ adyman

Birinci bolsyn dev

Hem bygyn qozdylar

kolxozdan komsomol çigitler.

keldiler domnaqa.

Tavijat vajlyqyn plenge almaqa

rudalar qazmaqa

Jandyrdyq—

hejbetli domnadan

tytyner byrsin dev.

Jandyrdyq—

alevli domnadan

duşmanlar urksin dev,

Domnamыз

turmadan hareket etyvde
acyldь delikler.

Turmadan aqdylar

aqalar—aqarlar
irigen celikler.

Janci sen birinçi domnamыз!

„Komsomol“ adьnman.

Tekci sen cöjynni—celikni

altьndan taslarqa ¹

toqtavsьz januvьn

gur řadlyq versinci

iřlejcek paslarqa.

paslarnь tartarmыз

cöjynden—celikden

tizilgen matorqa.

Matorman—

sanajь' sarьxlarь ajlanьr.

kenede—podřipnik, mařina, vallarь

Komsomol qolьman majlanьr.

Demekki komsomol

„Beşni—dert“ etyvde

bir jolda.

anaxtar—cökycler

buravlar—majьqlar

bar qolda.

Oninçyn

hem jemin verdik biz

bol plan tolsьn dev.

¹ балсыq savutlar (kovřin)

Domnamыз—

„Komsomol“ adьman
birinçi bolsьn deь.

toqtavьsьz—

janci sen birinçi domnamız
„komsomol“ adьнman.

„I-нçi“ miz

Domna bizniң—

bizniң domna „I-нçi“

bizlermen kenede „II-нçi, III-нçi“.

1931.

AXTEM BRIGADIR

I

Adımlaj hep jaş kynlerimiz viznin
quvanıstıman kylyv, aldyňa.
çylly jeller, mýna, esken sajtyn
oň eginler aruv tolqyna.

Maj kynleri mejdan kolhoz çelin
varaznalar sýrtıav aldylar.
traktornı syjyv ajdavçylar,
noqaj sýňyn sýňıav qaldylar.

Uzun ızan voıynda ajlanaman ej jar ej.
Seniň inçe voıydnı oılanaman ej jar ej
Aq çöjynden traktor qoşdy jerim. ej jar ej.
Komsomollı qızlarnı oj syjerim. ej jar ej.

Amma Axtem bu kol-xozdan
Keň zavodnı syjyv avışdy.
Keň zavodda usta volıv,
tezkasyna artıq qavışdy.

Mýna vygyn—
Men jazaman vatyrlarnı
Zavodında temel salqanyn.

Komsomollı yaş Axtemniñ,
brigada başı bolqan.
prokatlı, soqsız vyjyk sexde
tezkasında tekmi qalqan.
öz işinde udar işlev
zavkomından başqı alqan.

II

O her vaqıt—
tartıv kije majlı iş urbasın
tezkasında—
celik sırtıqan valı janında.

O her vaqıt—
işke udar, uruv sos. jarışman.
„Beşni-dörtde“ tiziv jolında.
progulı joq—
tezkasında toqtatmaqan bir vaqıtta
icmesi joq—
öz işini aqsatmaqan bu muhitda.
Amma başqa progulıcık daha pek көp,
toqtaj qala qajı paslar, stanoklar.
daha pek көп
daha pek көп eksikler var,
daha kerek, qavij nizam qurqan joqlar.

Onı icyn—
Axtem aldı öz özini nymynevij,
hem vazandı—

mysabaqa dogovorı noqtasına.
gezgenlermen jarı icyn
bölje jazdı sexniñ vyjyk taxtasına.

„Zavod idaresinin vergen hlsa-
vına kere 5 yıl icerisinde Axtem
hic bir saatini boş keçirmedi. Ve
şu xijanetkar progulşiciklerni sos.
jarışına saqıya. Sidrof, Avca-
renko, Hakimof, Tarasof, Sel-
tova, Janova. Ondan nymyne
alınız! Brigada.“

vygyn kene—
kylyv kecdi bu taxtanь
progulşь, ickiciler.

vygyn kene—
cirkin söznen səgib kecdi
velikorus şevinistler.

vygyn kene—
hic birevsi işke jaqьn joqlaşmadь.
her vaqьtda işlev turqan stanoklar
ondajlarnen aqlaşmadь.

III

Amma şimdi VKP (B) jacejkasь,
keniş miting toplanь ajtdь.

Bu ylkede milletlerninь bir volqanьn.
iciv, tojiv şevinistçe səgingenninь
bu zavoddan quvulqanьn.

hem kenede texnikanьn
her kesgede bilyv kerek volqanьnь.
hem ylkemiz—

bu çehetden pek көв artьn qalqanьnь.

„Bizge mutlaq—

Elektrik tellerini sozmaq kerek.

vaj devletler artlarьndan

jetişiv hem ozmaq kerek“.

— hepsi doqır! — hepsi doqır!
qavul ile vytyn qollar koterildi.
bu toplaşuv—bu mesele
razıyqman ötkerildi.

IV

Biñ doquz juz otuz eki jyl basdı.
bygyn Axtem—
celik çonqan vyjuk sexde brigadir.
Komsomollar—
her aj sajn promfinni toldıralar.
artda qalqan sıralarnı buksir alub.
prorivge—
Duşmanlarnı quvqandajın saldıralar.
ve jırlajlar jırların
işke udar urulsın dev.
hem işlejler zavodlarda
soñ texnika qurulsın dev.

ONLARNIŇ JYRLARI

Авѣсьсь қызы вайрақ далқа-далқа.
jyryşimiz hep ileri alqa-alqa.
Men komsomol,
sen komsomol,
o komsomol,
hepimiz biz komsomoldamyz.
Men udarnik,
sen udarnik,
o udarnik,
hepimiz biz udar joldamyz.

Мъна бизниң—
işlej turqan, işli destemiz.
destemizmen—
her bir üilde, her bir sesdemiz.

Ең алдында
Хизмет başып бизler başлајық.
işlerimiz artда қалмашып.
Komsomolъ brigada
„toldırmady“ adып алмашып.

Sandallarda avыг-aq celikler
her uruşda сыңлар сыңласып,
сыңымызны şanъ ylkemiz,
„şanымыз“ dev bytyn dыңласып.

— Hajda!
vagrakadan aq celikler
arыqlarda suvdaj aqsыnlар.
rels jasav ylkemizge
tiziv-tiziv jollar taqsыnlар,
o jollardan—
niçe uzaq tavlар aшылг,
vagonlarman—
sovet malъ bytyn taшылг.

V

Jыrlар өтгыр
Brigade—
jырман işlev vara алдына.
Balсыqlardan jарма kovşinalар,
Cөjyn quja ilgi қалдына.

Axtem kene,
tezkasъnъ işin ajta—
„Maşınanın catqъsъnъ denişdirdim.
hem jerine jaң catqъ catqandan son
celiklerni qacavъna өzi tartar.
tezkahlarda tegiz plan
o vaqъtda artar-artar.
her bir sene
jyz on biңni qъtvъ qalъr.
her bir sene jyz on biңni
dev planъ jыqъa salъr“.

Diңlediler—
dinlegendaj jarqanъnъ begendiler.
onъnъ icyn rejis zavkom
onъnъ ruhъ kёkregine
vyjyk Lenin ёrdenini jarъşdırđ.
— Мына Axtem
Ylkemizniң eң syjgymli vатыrъndan
kelecekler oquv bilir bu vатыrъnъ
ulu tarix satъrъndan.

VI

Bu birinçi komsomollъ brigada.
bu ajdada—
promfinplan tamam jyz beş faiz tolqan.
otuz faiz artqac tolvъ emek bolqan.
Hem II-nçi
Hem III-nçi brigada
Sosjalistçe I-nçini bek kynniler.
— Axtem usta—
hem oңajъtlъ işlej, diler.

bugynden son
her udarnik doqır işke belin buvdь.
mьna şajtuv gur zavodda
tegiz udar sexler tuvdь.

Jьrlar ətgyr, adьmlar gur.
brigada—

jьrman işlev vara aldьna.
Balсьqlardan jarma kovşinalar
Səjyn qьja ilgi qalvьna.
Men jazaman vatyrlarнь
Zavodьnda temel salqanь.
Brigadir volьv jaş Axtemniң
eki kere vaxşьş alqanь.

1931—Aqmesçid

BIZNIŇ JAZYMBYZ

**Biznen Өsdi
Biznen birge
Jagyn ıcn qavqalaşqan
Sur'at emyr**

ELIOT J. J. J. J.

ELIOT J. J. J. J.
ELIOT J. J. J. J.
ELIOT J. J. J. J.
ELIOT J. J. J. J.

SACЫM ЫRLARЫ

Ар-пақ қарлар енді туымејлер.

қыс јеллері салмај салысн.

Емекдарлар қардан азад

қыс көтерді вејаз халысн.

о вақытта—

ојсан гөңлім сыје-сыје.

ојларыман јаза сыларып.

сыр достларым һур јағларман

јығлајмыз да „Саcым Ырларып“

Мына достым

пенпе кынеш јерге қарај, да

қлувларып саcа визлерге.

— Ајда тур!—дi

хызметіңе!!

қлувларым мына сизлерге.

Күн теңвесін есге алып

колхозчылар—

урлуқларып қија вағлајлар.

Мына артық іш зевқыман

қара јерге алтын тағлајлар.

қылы кунлер

Ерте таңда

Al savanlar aldın zan syre.
Celik atnъ syjyb ajdavçыsъ
tatıb ojlar ojlav toj kore.

Qadınlardan Esmâ birge
iş kastymin kijgen хызметге.
qъзыl fordzon¹ rolin qolqa albъ,
Erte taңda ajdaj cöl betge.

Kөvge varmaz
sacымlar da erte biterler.
Altınlar—se
kyn çluvъn esge albъ,
jeşil tysmen—
qara topraq ystin өrterler.

Al tylpanlar acar tavıb volъb,
Maj cecekler cölde çelpirer.
Bir majъsda qara bulutlar
çavarlar da
tolqunlanъr bizniң Eginler.

1930—Jediler

¹ Ford sisteminde sovet traktoru.

BİRİNÇİ BARAZNA

Belşevikcen—çылы bahar,
qanat taqъv keldi kene de.
Penpe kyneş

Мавъ көкде qъзыv дөнmede.

Мына artъq хызмет qajnaj
kolxozlarnың запы ваşында.
— Hajda!

Marş icinde işge tavan
şыnfij duşman varsъn kynnesin.
şығып асыv берirmiz de
сыqарғымыз vытын hilesin.
tantanalъ işimizde
sosjalizm relsin sozармыз
Beş seneniң eң soңында—

Авропаның
vaj Devletin jetiv ozармыз.

Quvanyсы satыrlарым benim
oqылдылар—

oqulыrlar Emek tilinde.

Hem көremen—
kolxozlarnың
kyreşlerde kyreş alqan

çiksiz, tavlъ Egin qъrlarъn.
udarnikler keң cөllerde
jъrlajlar da

kecen jълъң „Сахьм Jълarъn“

.....
çылъ kynler
Erte taңda
Al savanlar aldъn jer syre.
celik atnъ syjyb ajdavçъsъ
tatlъ ojlar ojlav toj kөre.
qadъnlardan Esmâ birge
iş kastymın kijgen хъzmetge.
qъzyl ford zon rөlin qolqa alъv
Erte taңda ajdaj cөл betge.

.....
Jълarъndan quvvet alъv—
her udarnik
qъzqlъn işge keliv vajlandъ.
bygyn mъna—
kyn şavlesin ice-ice
vyjyk inter.

ьzan voжъn ilki ajlandъ.
o bir degil—
Miljonlardan coqlaşъrlar.
birinçiden başlav, soңъ
keң cөllerde dolaşъrlar.

Beş jълъqqa
dөrt basamaq atladъq viz.
taş cecekler gyrdem өsmеde.

fabrikalar—

zavodlardan

çылъ, çылъ syjymli jel

keң cöllerге тава esmede.

вақыр tysli, cevik işci Axtem,

jolbaşçылъq vere kolhozqa

Brqat

faqyr,

orta hallъ,

Birleşeler мына qol-qolqa.

Bolşevikcen—çылъ bahar

qanat taqъv keldi kene de.

Bizniң kyneş—

Мавъ көкде qъzъv dөнmede.

Мына artъq хызмет qajnaj

kolхозlarnың ызанъ ваşында.

— Hajda!

keң cөlimiz jeşil vyrynsin.

işimizde—

Beşinçi jыl ajdъn көrinsin

1931

BIZNİN JAZYMBZ

Entuziast ylkemizni aldı qolqa.
Entuziast quvvetliler tışdı jolqa.
Entuziast—zavodların icide var.
Entuziast—kolxozların kycinde var,
Entuziast—told biznin beş senelik.
Entuziast—Demir aqqan her bir delik.
Evet dostım—
Kolxozlarda ızan vojb xızmet taşqın.
Bu udarlb işimizge duşman şaşqın.
Her bir zavod,
Her bir sovxoz,
Her fabrika,
Her bir kolxoz
Qoşb acdb bir-birini ozmaq icyn.
qoşb acdb—
Keñ Sibirde talmaz kyçler;
Tyrksiblerni kyn eveli sozmaq icyn.
Qoşb acdb Don basejni—
jer astında altın kömyr.
Biznen eşdi—
biznen birge
jaryn icyn qavqalaşqan
syr'at ömyr.

Опың ісүн
Мына ilki destanымның
ajдың тизуу сатылары
şaj kyldiler.
Jaş jazыş adып alqan,
quvanыс qalemimden
tөkyldiler.

Bygyn hem—
Dalqaly deñizdaj cөlimiz var bizniң.
Syr'atnen quvanыr kynimiz var bizniң.
hep aldqa—ileri,
gerige qajтыş joq.
işimiz udarы
udarы jarыş coq.
celikden temelni
tartдырғв qurдыq biz.
сынығй çavlarqa
hein darbe urдыq biz.
Dөrt sene өsdiler taşlardan cecekler.
taşlardan cecekler, demirden cecekler.
cecekler gyr volыb
avege tyterler.
ystynde baqыrdan
bylbyller өterler.
Soңra biz—
Qırulы beş jыlnы dөrt jылda
tezlikmen өdermiz.
jarыпoғ kyreşniң
qavqaly ufqыnda
quvanыr kylermiz.

— Kəriniz!

Əktemli Dnepr ystynde
turbinler kəcdiler.

— Kəriniz!

daha kəv həjvətli domnalar
sırağa kəcdiler.

— Kəriniz!

Мына hem traktor—

aqtara kolxozның qvblada qyrlarы.

Мына hem özim de udarы jerlerde

diñlejmen Emekнің jyrlaqaп jyrlarы.

— Hajdъңыз!

Kəkysni keң keriv

jaz işin başlajыq

qalvimiz gyr bolsып.

— Hajdъңыз!

Комбайн—салқып

interge tirkejik

sesleri jyг bolsып.

jyrlasып салқылар,

сарылар,

сықылар.

машина çajлары.

tamsыңлар şatunqa

podşıpник,

vallarqa,

машина majлары.

— Hajdъңыз!

— Hajdъңыз!

Kəkysni keң keriv

jaz işin başlajыq.

dalqalь Eginler toq volьv tuvsьnlar,
jolaqda ajlanqan
Komvajьn—calqьlar
qavdamlь altьnnь kyltelev buvsьnlar.

ALTьNLARNь KYLTELEGENDE

Ycer jyz hektarlьq o vyjyk qajtьmda
deңizdaj dalqalь—dalqalь Eginler.
Kolxozlar vaхtьna—
Kolxoznьң jetmegen kycini tekmiller.
Oпьңcyn kolxoznьң reisi
Atlanьv cөllerni dolaşьv kelgen son
valavan axornьң aldьnda toqtadь.
azvarнь syryrgen kolxozniklerge
voqдаjlar—arpalar oңьнь maqtadь.
— Arpalar belimden.

voqдаjlar atlanqan atьmnьң
vavьrьndan keleler.
ьzanlar çiginde
tutaşьv quvamlь өsgenler
picenler, laleler.
— Lakin, ke ap-azir tursьnlar
oraqqa calqьlar.
Kyltelev taşlaqan
„Kommunar“ calqьlar.
— Kecen jьl oraqda qьjьşqan qollarnь ¹
Kөznaqqa taşladьq
сьньqlar tolsьn dep.
Axordan сыqарьv hepsini
tyzetiv başladьq
ap-azir volsьn dep.

¹ Qol—Kasarka calqьсьнь ojnatoqan şatunqа diler.

— Hajdýňyz!

herimiz barabar tizejik
jarynqa qalmasyn.

— Hajdýňyz!

jardymqa barajyq bu işde
qac kişi talmasyn.

Keldiler—

Anaxtar, cökicler, majlyqlar qollarda.

Kolxoznyň her usta erleri.
calqlar tyrkymın udarly tizdiler,
tamdylar manlajlar terleri.

Artlyq hem—

Ycer jyz hektarlyq o vyjuk qajymlar,
Kuneşniň kycinen sarardy-sarardy.
Kolxozda kesmentik, mazally jaşlarnyň
tögerek wetleri qyzarýw-qarardy.
ilki kyn—

quwanýw kylkynen oraqqa syqdylar.

hem hazyr syqdyq biz.

ycer jyz hektarlyq qajymlar wojnda
qajyşny syqdyq biz.

vygynki işimiz—

Kontrol raqamny tas-tamam toldyrdy.
işledi calqlar.

işledi senekler.

tyrnawýs barlyş.

işledi her Erkek.

toplaşýw keldiler pamuqlý tarladan

qyzlarnyň jaryş.

O inter tirkedi artlyna yc dane,

„Kammunar“ sistemli calqlılar.
calalar calqlılar,
Zıqırdaj calqlılar,
calqlılar öktemli interge vaqlılar.
ıucer at jekilgen jeñiltek calqlılar,
internıñ artıñdan pek uzaq qalalar.
— qarañız!

Udarlı senekler—
сарыша qajtımlar tərıne.
Ondan soñ sınmağan sıranen
tizilgen cerenler kərıne.

Xajırlı aqşamlar—
Penre kın qızarǵıv vatyqa batqan soñ,
Alcabaq alqalı vatyñ perdeli.
Kene de—

Kөгergen көк betin sırlağan jıldızlar
Xızmetge quvanqan gөñlimni erkeli.
vırazdan bizlerni tysimen selamlab
tөгerek, kymysdaj aj kyle.

Kene de—
qaranqı keceler jolıñ kөrsetgen
şavleler qajtımqıa tөkyle.

O vaqıt—
quvanıv aqşamqı xızmetge turamыз.
qajtımlar voıynda xızmetnen birlikde
„Kolhozıñ jıyña“ tөгerek quramыз.

KOLXOZNŲN JŲRŲ

„Her kyn sava kyn aldŲnda,
traktorlar keniř cŲlde ajlanalar.
Emekdarlar „birlik“ adŲn tařymaqsyn
Kolxozlarqa keliv-keliv vajlanalar.

řefge alqan fab-zavodlar her vaqŲtda
Entuziast—jorŲlmaqan kyc bereler.
jarŲq bergen dinamolar klublarda
aqřam sajŲn řanlı kino kŲstereler.

QadŲnlarqa azav kyskin, ajdŲn vygyn
Erkeklerden birge ařŲq, keř jollarŲ.
Maqsad icyn jol jyrmege and Eterler,
Oj quvvetli hem de udar, Er qollarŲ.

— HajdŲ jařlar!

— hajdŲ qŲzlar!!

qalbimizde qavij quvvet sŲnmesinci.
KŲk cŲjinden rels ystynde
pojezdimiz hic gerige dŲnmesinci.

Emekdarlar cŲkycinen jasalqanlar.

Paravozlar rels ystynde aqa-aqa

— hajdŲ jařlar!

— hajdŲ qŲzlar!!

bu aqŲmqa—Kommunaqa!!!“

Kimerde bulutlŲ řavŲnlŲ kynlerde,
arvaqa tolŲřŲv Evlerge qajtamŲz.
qaraldŲ xŲzmetin iřlegen qartlarqa
qajŲmda xŲzmetniř syr'atin ajtamŲz.

Bygynde şaj boldy—
bu aqşam klubda zevqly Eglençe.
Eglendik—
çetekci jldyzlar bizlerge kylgençe.
ba'zımyz toplanıw poqajsa syñlajmyz
bir syra ösmeri qyzlarqa.
ba'zımyz belmede radio dıñlajmyz.
„Aferin calıñqan sazlarqa“.
susdylar syñlaqan sazlarnıñ telleri.
gazeta oqujlar—

.....
Jağın, hem o bir kyp kolhozly cöllerde
Komvajyn dolaşır, ajlanır.
Komvajyn ystıne Eñ işlek
Eñ işlek udarnik sañlanır.
Oñıñsyn Don ysti Rastofda
maşına syñarqan zavodlar,
Stalin adıman añılqan şeerde
traktor syñarqan zavodlar
Kercde tytegen qırulı domnalar,
Donbasda aсылqan o zengin Şaxtalar,
bu işge hazırlar.
Hem bygyn belsendi Niznide
tirnekli vazuvlar.
hem bygyn jykseldi şaxtada
Kemyrni qazuvlar.
hem bygyn köremiz sovхозlar cölinde
„Kommunar“ sistemli sojların.
qırulı havaqa kökregın acqanda
ajlana qajıymlar vojların“.

Мәна достым—

On bir kyndyz өtdi kecdi wəjleçe.

Udar kycnen işledik biz

On bir kyndyz,

on bir saba,

on geçe.

Otgen kynler—

bir birlerin kynnediler.

Mennen birge udarnikler,

Kynçiliknen calqan calqь jьrlarьnь

„Jьrьmьz“ dep diңlediler.

ӨТМЕК MARŞЫ

Udar kynler kelib kecdi, udar joldan

Udar jolda udar хызмет соңын алды.

bygyn artьq toplaşuv bar—

hem birevsi MTS-den kelgen көjge.

bir söz bolьv kolxoznikler toplanьlar,

çamiden соң Klub bolqan bejaz yjge.

bejaz yjde—

qajtarmanen Zevq төsej

qьzlar—jaşlar.

calqь jьrь Ezgisini

Kөp diңlegen arqadaşlar.

taraq tişi yfleв calqan calqьçьlar

Kene bolsa—

Silke jaşьq damarlarьn.

bir taqьmь—

ojunlardan zevq alьv

Şapьrdata nasьrlanqan şamarlarьn.

— Arqadaşlar!

Мына reis çemaatge qolyn soza.
her xызmetde udar bolqan

Kөp jaşlarnың zevqыn voza.
artыq onlar Eglenmeden toqtaldыlar.
sөz acыldы—
sөz sөjlegen aldы tamam jengil favыr.
ajtdы bizge
doqrы sөznen Kөp tasavvыr.
— bygyn, dedi.

cevremizni sarыv alqan xajin duşman
hem de icde—

bizge pek көp paxыl jasaj
nerman—şыşman.

her onlarqa her dajымda
amansызça qattы darbe urmaq kerek.

tiş qajraqan çav peşinden quvmaq icyn
soң texnika Maşinasыn qurmaq kerek.

„Rekonstruksija devirinde texnika
hepsini hall ete. Stalin“.

Онын icyn—

jarып өtmek kanvejerdaj aqmaq kerek.
bu kyreşde aldыn bolqan her bir kolxoz
„Aldыn keldi“ nыşanыn taqmaq kerek.

Razы boldыq—

Cynki biz de kolxozlarnen,
jaңы jaşav işindemiz.

Emekdarlar haqqы icyn

bir jekane plan qurqan

Bөлşevikler peşindemiz.

Bygyn artıq—
jigrim kycli şiv¹ tındı.
quvvet verdi qajış pasqa.
vyjyk inter—

Kolxoznikler iş başında
mında artıq ыһаныс joq ең olmasqa.
Мына Mahmut brigadir.
brigada a'zasılar—

Komsomolıy qızlar—jaşlar.
calıq jır ezgisini
Kөp dinlegen
arqadaşlar.

Мына dostım—
Jedi jyz pud hazır endi.
On bir jykli aravanı
jekdik bygyn
telbevlerni aldıq qolqa.
On bir jykli aravanı
jır zevqınen
ajdaşdırtıp saldıq jolqa.
aramızda qızlar da var
hem qızlarını
Komsomolda bolqanlar.
her хызметни udar işlev
toplaşuvda
birer vaxşış alqanlar.
— Ajda dostım!
ajda tavlı malilerni.
— Ajda dostım!
ajda tavlı çirenlerni,
aldın barsın.

¹ Şiv.—Traktorde pas salmaq içün алынып-салына турған көркек.

aldın barsın

quvanıslı qalbimizni

çuv sarsın.

hem jırmız—

köterildi kök havağa bek havəsnen.

bir qasımız gyrdem xoroğa

bas tutamız.

qızlar ceke inçe sesnen.

„Vagon, vagon mal kelgen

Kaperatıfge tókylgen

Zajre taşыв Mahmutkanın

iş kölmegi sökylgen.

jollar butyn tozlanğan

qızımız joq nazlanğan.

Zajre taşыв jaşlarnıñ

beti kynge tazlanğan.

Jaşlar qızlar aqlaşdıq

biz sırada coqlaşdıq

„Kyreş“ adlı kommunaqı

Мына artыq jaqlaşdıq“

Keliv jetdik—

tek biz tuvı

bizden başqa

daha pek көр arabalar.

vagonlarnıñ qarusına

jaqын-jaqын janaşqanlar.

daha pek көр kele kete

sovxozlardan avto-mator.

hepsin çija Mavъ көkge aralaşqan
elevator.

— Dinle!

— Ajda!

— tez!

— tikle!

— Oñla!

— Cez!

— Soңqъ cuval

Мына ал!

Мына dostъm—

beş senelik plan içyn
imtihanъ kyreşimiz.

bu kyreşde her bir zavod,

her bir sovxoz,

her fabrika,

her bir kolxoz,

sosjalistce—

hepsi bizniң kyndeşimiz.

Евет dostъm—

Kyreş alqan kolxozlarda хызмет таşqын.

bu udarъ işimizge duşman şaşqын.

her bir zavod,

her bir sovxoz,

her fabrika,

her bir kolxoz,

qoşъ acdъ bir-birini ozmaq içyn

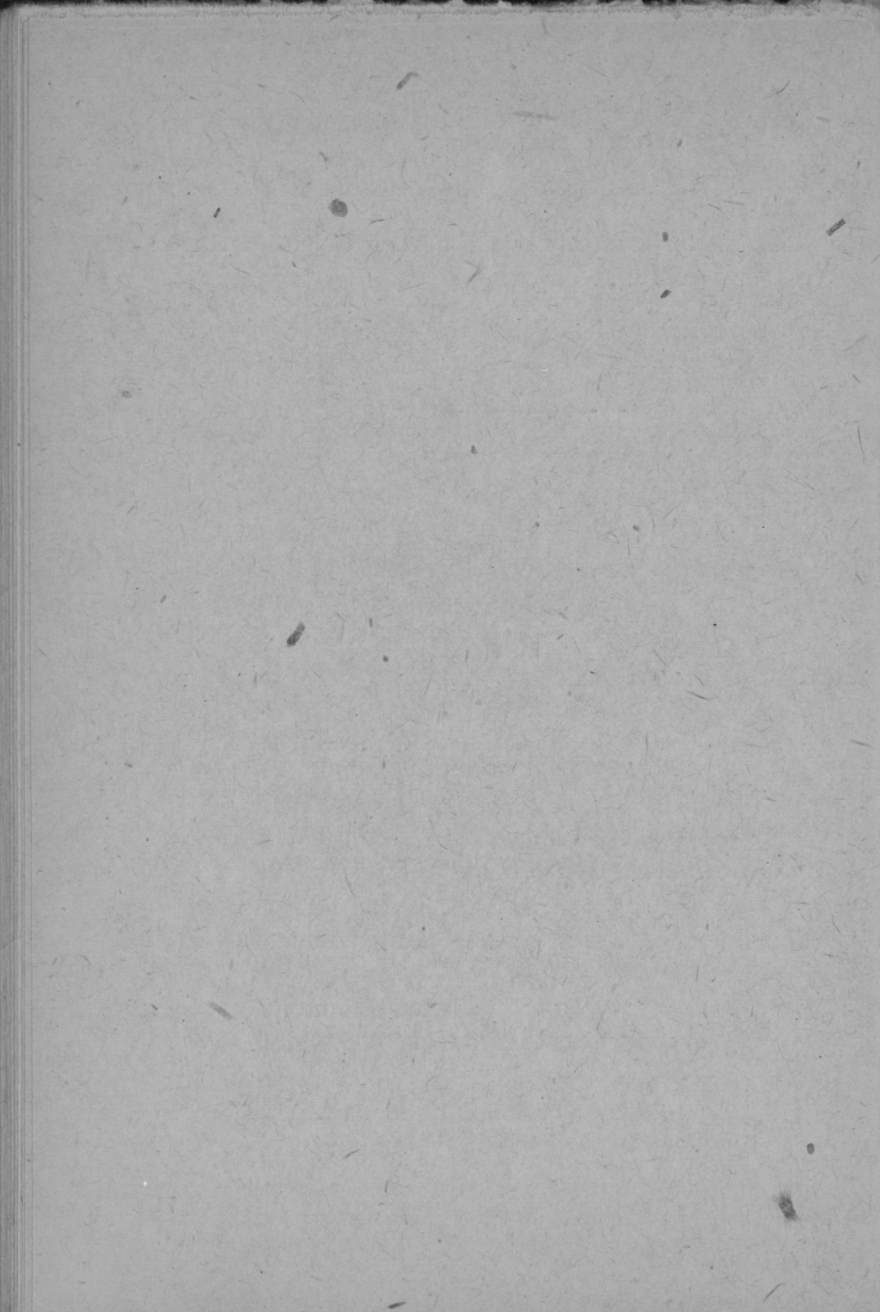
qoşъ acdъ—

Keң Sibirde talmaz kыcler

„Tyрksiblerni“ kын eveli sozmaq içyn.

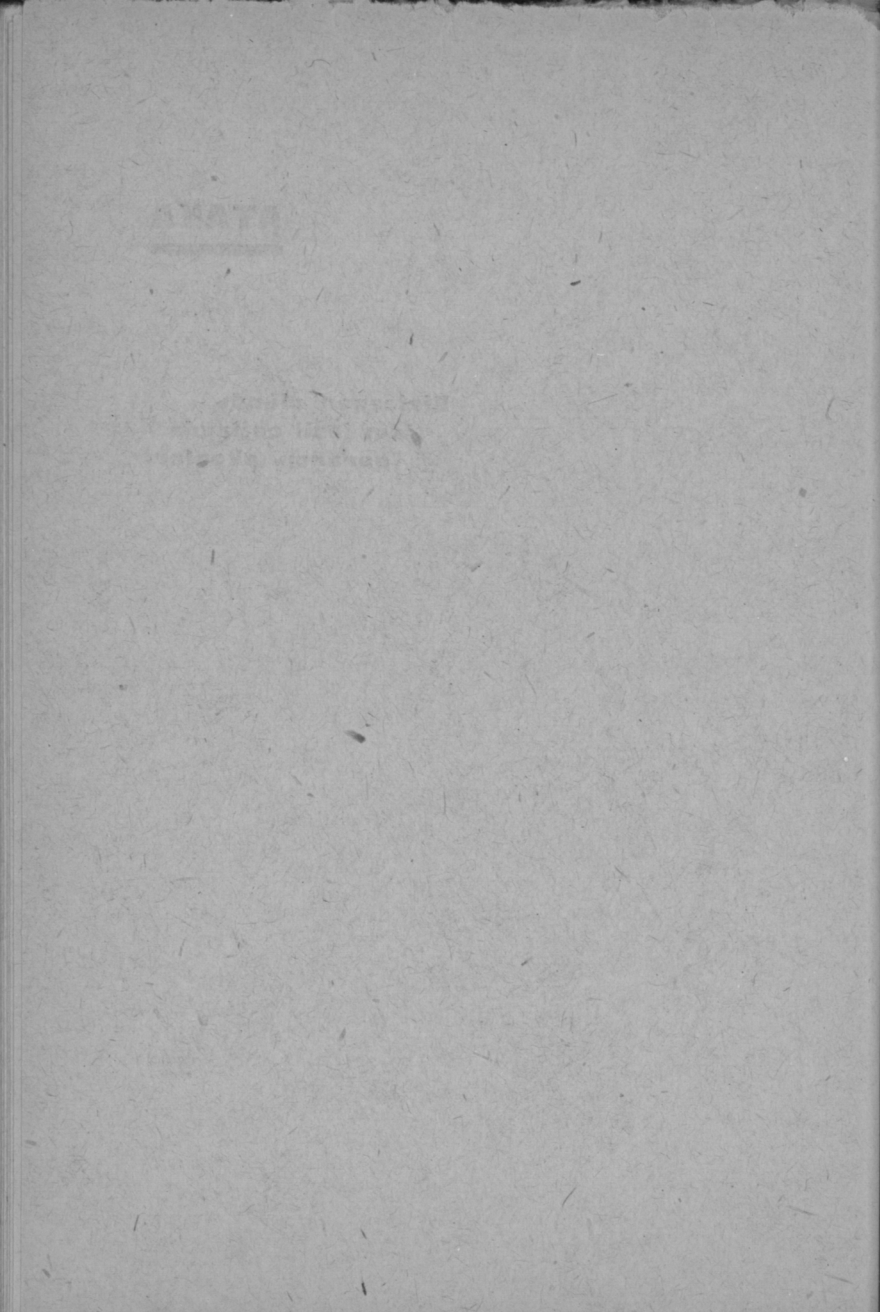
Qoşь acđь Don basejni—
jer astьnda altьn kemyr.
biznen ɵsdi
biznen birge
jarьn' icsьn qavqalaşqan
syr'at ɵmyr.

1930—Jediler.

ATAKA

**Bizlennenı alındı
jem. jeşil cajlavda
qaranqı akoplar.**

АТАКА

Kyn kyliw qururly tavlaraq
geçeniң perdesin qaldırdı.
yñlede serpilgen çlunnen,
Satırnıң nefesin taldırdı.

Kyneşnen beraver
geçeniң esiri bolqanlar
quvanıw kyldiler.
Eskirgen tarıxqa wojsınmaı,
Eskirgen kynlerni
bygınnen woldiler.

Bygyn hem—
texnika asrıń celikden quramız.
osmekde satırtmac secekler.
bygyn hem—
sandalqa cökicni udarlav uramız
Udardan-udarly bilekler.

Planly beş jılnı toqtavsız toldıra
Kyneşli jurdımyz.
sıynı saqlavcyn harbini—
texnika jolların uñrene
kyreşci ordumız.

опыцун vizler de—
harvce taqъndъq

harvce herimiz,

omuzda asuvъ
ştikli vintovka—

— Hajda!

Atlajmъz—

adъmlar sanke bir adъmda.

jъrlajmъz—

jъgъmъz cъqlaj her jadъmda,

.....

Тверже ногу, Грудь вперед
(дай дорогу шире)

Красная армия идет
первая лишь в мире.

.....

Ең aldъn ketdiler deңevçi dazorlar.
vizler de calъlar artъndan saqlanъv
duştmanqa baramъz.

Duştmannъn jerleştgen jerlerin
avlaqdan saramъz.

Мына hem jetiştik—
bir ôtkyr kamanda;

— Hajda!!

— Urra-a-a . . .

cъrmadъq tavlarnъn jeştergen etegin,
verdik viz duştmannъn
taktika jolъnen

ariçli kôtegin.

jeңdik viz duştmannъn
eң kycли orduşъn.
patladъ o toplar.

bizlennen alıńdı
jem-jeşil ǵajlavda
qaranǵı akoplar.

Kene de—
bir ɵtkyr kamanda—
— Hajda!!!
— Ileri Marş!!!

1931—Angara.

UCUÇYLAR

Kymyş ajly aq geçeler
uzun syrdi bizim illerde.
uzun syrgen sajtyn
Maqtaldylar tatly tillerde.
Мъна serin jel—
Al jylarny jylav, jylav
öz kyçimen esiv syzqyga.
ortalıqny xarav etgen
cöpliklerini uzaq ozqara.

Kymyş ajly aq geçeler
jaňy tuvdy bizim illerde.
aj şevqyna—
jyldyzlarda bytyn serpilgen.
Mavь kökde çim-çim ete.
sanke dersin atlas ötilgen.
jary geçe aj astynda
Kyntuvyş jaq endi aqara.
şarqdan esgen kyçli şarq jeli
cöpliklerini uzaq ozqara.
Kyle—

ojnav kyle

şarq betin sarqan көк jyzi
Kyle—

охшав kyle
jыldьzlarnың ana jыldьзь.

Kymyş ajly aq geçeler
uzun syrdi bizim illerde.
jary geçe aj astыnda
Kyn tuvьş jaq endi aqara
Kylyb tuvqan bizge Al kыneş,
jыldьzlarnы işge ozqara.

Kөk qubbesin sarьb alqan,
qara perde artьq cezile.
qara көzin şipaj-sipaj
ufьqlardan duşman sezile.
o vaqьtda batьr ucquclar
taşьj ystge batьr vallarьn
dolaşqanda mavь көkde
uzaqlardan көre jollarьn.
ucуьclar—

Batьrlyqqa көkys acqanlar.
joqarlarda ma'den völykge
Ylkemizge jardьm qolь
jer ystynde demir көlykge.
Мына onlar—

batьr өsgen

pulemөtler atar

atar bomba

qara көlgege.

Ucuьclar ucquclarnen
qaravьllar bizim ylkege.

1929—Aqjar.

VOROŞILFOJA

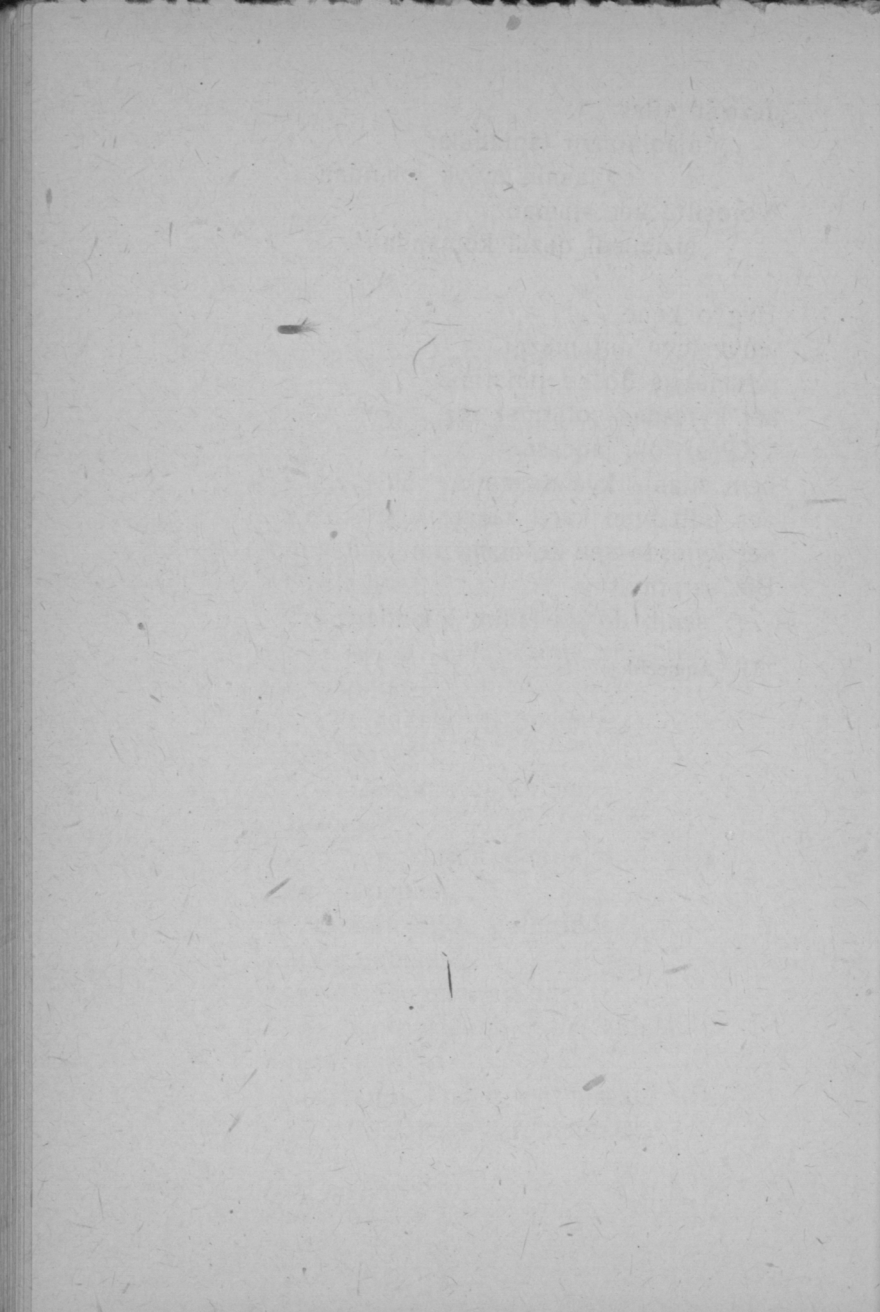
50 yaşlıq jubileji mynasıbetile

Çылы jeller serpip
Keldi jeñiş bizge,
quvânyctan kyldi jurdyмыз.
On jedide
Coşqyn qызы batýrlarman
qalıv keldi bizniñ ordымыз.
o vaqýtlar—
ojnadýlar al pikalar.
Keñ Rusije
Ukrajina cөllerinde
atladýlar—
сарқылаşыv al atlylar,
jaş Qығымны
sajъ Sivaş gөllerinde,
Biz qorqmadыq
grazdanlar qavqasynda
vintovkamyз aldыv atdýlar.
quvvetimiz—
jыvығымылы kыvvar baronlarnы
Deñizlerge fыvldatdýlar.

qъzqъp atlar
tujaqlarman taptadylar
inqilavniң vyjuk jolyndan.
Voroşilof ker atyman
„bizimledi qъzy komandan“.

Bygyn kene
jeņyv icyn antymъznъ
jъgmъzda qoşuv jъrlarmъz.
her kyreşde—volъgmъz viz,
VKP(b) jolъ jaqcsъsъ.
hem silahly kycimizmen
beş jyllъqnъ kycli saqcsъsъ
her kyreşde sen de vizmen
Biz varъgmъz
seniң doqrъ ta'lim jolyndan.

1931. Aqmeçid.

MILJONLARNIŇ TYRKYSI

**„Qanly çenklerge biz сыqармыз
jыqармыз eski dynjanь.“**

THE JOURNAL OF THE

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY

HAQ İSTEĞİNİN ÇEVABINA QARŞI İSİAN ETGENLER

Bygyn meni
her kynginden ziyade
ilki kyneş nurlar,
nurlarımın sipaj jyzimni.

Bygyn maqra
qan tysimen qyzyl vajraq
dalqa-dalqa

— Kyreş!! dedi
ajtyb tatly sözlerini
epdi közimni.

Kyreşlerde көв ediler.
temiz işge, temiz haq tilediler.

„Sekiz saat iş
sekiz saat iş haqqym
istejmiz, hem—
işimizde „bolsyn on keliş.“

talav tizgen bu işçiler
өктем, coşqyn volъv qaldılar.

Kene өjle
„Red“ cevapyn
aсuv bilev qarşy aldılar.

o vaxt—
al quşaq vajlaqan kyreşni acdılar.

.....
Hiç kim vermez bizge qurtulışnı
ne alla, padişah, ne batır.

.....
II-nçı internasional
İsjan!

lordlarğa ölym
ölym sizge la'net kapital!!

Lakin bu, köp vaxt syrmedi.
patladılar majle qurşunlar.
taşlı jolğa serildiler
batır qurbanlar.

Unutılmaz bu
Unutılmaz bu qanlı kyn
vygyn—

o qurbanların xatırlav
bir kyn.

Biliniz, ki—
iş kyreşcilerinen birleşir
haq kyreşçileri.

Soñra—
taşqa ösgeñ
taş ceçekler dumanile
boqar qarvni vytyn.

43—sene burun oldı bu
43—sene soñra vygyn biz
hem hurlikde, hem de şenlimiz.

Onlarnıñ—

haq isteginiñ cevapına qarşı
hur komsomollarmız.

tilermiz o haqlarnı
haqqımıznı biz.

vaxt kelirki
ödersiñiz!

o qurbanlarnı—

qanlarnı siz.

„qanlı cenklerge biz sıqarmız
jıqarmız eski dıñjanı“

.....

1928.—Aqmescid.

MILJONLARNIN TYRKYSI

Asrımızda jigriminçi zırlırsız
biñ doquz jyz otuz birde.
bir saatle kynler dənym
jıllar—ajlar.

jolımızda bilalmaq, bilalmaz da
bulutlarman Erişleşgen—
kək sarajlar. (?)

Qalvim coşqın,
qalbimiz hur.
şah damarlar—
qızıl qannen tolv urdılar.
Emekdarlar al alqan
Kyreşlerde jeñiv qurdılar.

Onbeş sene vatanımız
birinçi maj tantanasın ötkermeye.
her yıl kibi kene öyle,
Qalvim coşqın
qalbimiz hur

berdim özimni.
gyr japraqalar arasından
maj kyneşi
öpdi közimni.

Amma anda—kyreş gizli.

aq bulutlar jyzin qaplaqan.

Kapitalist it tişlerin qajraqanda
tynaqların—

Kökreklerge doqır saplaqan.

Lakin Emek celik kyçli

qan aqsada kyreş qalbinden.

Kyreş tegiz—kyreş devam

soñqı xaver aldır Berlinden.

Untrdenlin soqaqında

tribuna jasadylar

spartakist—

qızyl frönt ordular.

gyr davşman

„bejnelmelel“ jıyladylar

Livknext torunlar.

.....
Tepren ujan xorlanıv kelgen

Esirler acıar dynjaş.

.....
Bu kyreşde—

Miljon turdı.

Harv qurdı.

Eziçige—

jumruq urdı.

banklerde bankrot var

Krizisge kömylgenler şiş cirajlar.

Krizisde sallanalar—

Kök jyzine aralaşqan kök sarajlar.

jana turqan domnalar

söndiler hep.

gyrlej turqan fab-zavodlar
Xarabaqa doudiler hep.
Emekdarlar—
soqqlarda çav-çalanqac
işsiz hem ac.

Amma mında
Her kyn savah çezden bylbyl
Keskin jrlaj maşınalar tōpesinde.
Elektrik dizelleri
celik vallar ajlanalar.
Emekdarlar—
işnin syjym ökesinde
brigada s̄ras̄na vajlanalar.

Qalbim coşqın
qalbimiz hur.
Al quşaqly kyreşdemiz
bizler hepimiz.
„Bu volyr biznin
hem soqql
qanly çenkimiz“.

Bygyn artq emekdarlar
tyzgin x̄zmet japa
өлcej—qaraj materpaslarqa.
Hem dizeller, celik, kycli vallar
saqlam quvvet vere
qaj̄ş paslarqa.
Bygyn artq tizledik biz,
Fab-Zavodlar korpus̄ny.
onveş sene jrlajm̄z hem
miljonlarn̄y
birinçi Maj Tyrkysini

1931—Aqmesçid.

OKTABR

(jыг)

Bygyn vajram! alvajraqlar asyldan,
her joqsulqa qajdy degil şenli kyn.
Bygyn sejran! al cecekler sasylqan.
bu oktabr unutyalmaz namly kyn.

Bygyn vajram! bu azadlyq vajraqy,
ilik asyldan, al şavlesin sacqan kyn.
vaj adalqan sahiblarnyñ topraqy,
„Joqsulnyñ!“ dev, haq qarusyñ asqan kyn.

Bygyn vajram! Miljon azad köjliler,
toqajlany ceceklermen şylajlar.
Zavodlarda miljon azad işciler,
şen geñylmen azad jygyn jylajlar.

Jansyn azad ateşleri alevmen,
jyrek alsyn Qytaj, Afqan, Hindistan.
şyqsyn ondan qaravly vaj tölevmen,
azad Xalyqqa bolsyn ally gylistan.

Ucsın azad alevleri bygyn de,
şavle bersin bizniñ vajraq dynjaqa.
Şarq ve qaravlı jesirlerniñ gənlinde,
Ruh açılсын vajdan haqqın almaqa.

Bygyn vajram! vujyk vajram, bu vajram.
Azad jьrьn jьrlaj endi biñmen çan.
SSSR-ge duşman bolqan çavlarqa,
çevavьmьz—

otqa ot var, qanqqa qan!!

1927 — Aqmesçid

BU BIZNİN MAJYMYZ

(jbr)

Qыsqы kyn,
suuыq kyn
Uzaqda telmiriv qaldыlar.
Kynesden serpilgen çluvnen
taldыlar-taldыlar.

Bu bizniң Majymыз
quvanqan ajymыз.

Traktor,
cellerde
Kolxozlar ыzanьn ajлана.
Rөл tutqan ajdavçы bu kynge
tavlana—tavlana

Bu bizniң Majymыз
quvanqan ajymыз.

Fabrika
Zavodlar
birlikde jarьsqа keldiler.
iшlengen iшlerden keјfijet
berdiler—berdiler
hepimiz jarьшnen
atlajmyz marьшnen.

Bygyn hem,
Keň kölem
şen-şatyr quvana ylkemiz.
inqilav tysinde wajraqn
siltejmiz-siltejmiz.
her jaqqa waqyǵw
kyreşge saqyǵw.

Xijanet
Çavlarqa
amansyz kyreş bar hem bygyn.
jeňi kyn qurmaqa—hyçymnen
bara kyn—bara kyn.
kyreşcen kölmeknen
talmaqan bileknen.

Jeňilgen
Хызметнен
Ашарǵw tez aldqa ketemiz.
bizler tek VKP jolynda
maqсадqa jetemiz.
Bu bizniң Majymyz
quvanqan ajymyz.

1932.—Aqmesçid

Bizler ve Özlm.

	sahife
„Jaş Quvvet“ ge	7
Опыт Хытавь	12
Bizler	24
Kolhoz cöllerinde	18
Mahmut	23
Merhava	25
Kyreş Qызь	29
Komsomol Qыз	31

Jetişir Ozarmыз.

Селиклер давъшь	35
Jetişir Ozarmыз	37
Birinçi biznıñ	41
Axtem Brigadir	44

Biznıñ Jazymыз.

Саcым жыларь	53
Birinçi varazna	55
Biznıñ jazymыз	58

I. Biznıñ jazymыз

II. Altunlarnı kылtelegende

III. Kolhoznyñ жыл

IV. Ötmek marş

Ataka

Ataka	75
Uçuşlar	78
Voroşilofqa	80

Miljonlarnın tyrkysi

Haq isteginiñ cevapına qarşy isjan etgenler.	85
Miljonlarnın tyrkysi	88
Oktabr (jyr)	91
Bu vizniñ Majımyz (jyr)	93

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

RECEIVED

Ғижатъ 2 г. 15 к.

15659 №

Кр. тат.

2-622.

Осман Амит. ПЕРВАЯ БОРОЗДА

КРЫМГОСИЗДАТ. СИМФЕРОПОЛЬ, СОВЕТСКАЯ, 5